

POSTANOWIENIE

Dnia 2 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z powództwa R. G. przeciwko Skarbowi Państwa – prezesowi Sądu Rejonowego w Gliwicach, Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w Gliwicach,

na skutek skargi powoda na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn. I ACa 2301/22,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 2 kwietnia 2025 r.,

w przedmiocie wniosku skarżącego o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego od orzekania w sprawie o sygn. I NSP 427/24,

na podstawie art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. *per analogiam* zawiesza postępowanie w sprawie z uwagi na konieczność przeprowadzenia zmian legislacyjnych usuwających wady procesowe określone w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Wielka Izba) z 21 grudnia 2023 r., C-718/21 oraz w wyroku pilotażowym Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 23 listopada 2023 r. Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21).

[SOP]

UZASADNIENIE

Pismem datowanym 3 grudnia 2024 r. R. G. wniósł o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Leszka Boska, sędziego Sądu Najwyższego Joanny Lemańskiej i sędziego Sądu Najwyższego Oktawiana Nawrota od orzekania od orzekania w postępowaniu toczącym się przed Sądem Najwyższym pod sygn. I NSP 427/24, powołując się między innymi na orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. stanowi, że sąd może zawiesić postępowanie w sprawie jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od uprzedniej decyzji organu administracji publicznej.

Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, że postępowanie z imiennie określonego wniosku o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego wyznaczonych do składu w rozpatrywanej sprawie, toczy się w sytuacji podniesienia przez skarżącego nieprawidłowości składu orzekającego, które wynikają w istotnej części ze względów systemowych. Skarżący przy tym konsekwentnie kwestionuje możliwość wydania przez wskazanych sędziów, jako sędziów orzekających Izby Kontroli Nadzwyczajnej Sądu Najwyższego, orzeczenia w sprawie ze złożonej przez niego skargi.

W wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Wielka Izba) z dnia 21 grudnia 2023 r., C-718/21 potwierdzono, że Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018 r., poz. 3), nie jest organem niezależnym od władzy wykonawczej i ustawodawczej, a orzeczenia Sądu Najwyższego – Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych są obarczone wadą procesową. Stwierdzona wada procesowa pozbawia Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej kompetencji do udzielenia merytorycznej odpowiedzi na pytanie prejudycjalne przedłożone przez tak ukształtowany Sąd.

Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21), stwierdził systemowe naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i wyznaczył termin na jego usunięcie. W uzasadnieniu wyjaśnił, że przyczyną stwierdzonej wady procesowej jest przede wszystkim wydanie orzeczenia przez sąd ukształtowany z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa działającej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018 r., poz. 3).

Mając na względzie utrwalone orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, a nadto ustrojowy charakter instytucji pytań prejudycjalnych i jej fundamentalne znaczenie dla całego systemu prawnego Unii Europejskiej (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Wielka Izba) z dnia 6 marca 2018 r., C-284/16), Sąd Najwyższy uznał, że zawieszenie postępowania jest jedyną drogą do uniknięcia poważnego naruszenia prawa, ponieważ w polskim systemie konstytucyjnym tylko ustawodawca może usunąć stwierdzoną wadę procesową.

Zawieszenie postępowania z urzędu, na podstawie art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. *per analogiam* okazało się zatem konieczne do czasu usunięcia stwierdzonej wady procesowej.

[kf]

[r.g.]